

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku G. K. i W. K.
przy uczestnictwie [...] G. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. i Skarbu Państwa -
Starosty P.

o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy G. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.
z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt XV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 27 lutego 2019 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, tj. art. 222 § 2 k.c. w związku z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1974 r., Nr 10, poz. 64 ze zm.) oraz art. 16 k.p.a., art. 292 i art. 172 k.c., co dotyczyć ma w szczególności oceny dobrej wiary przedsiębiorstwa przesyłowego. Skarżący wskazał także na potrzebę wyrażenia stanowiska przez Sąd Najwyższy co do zastosowania art. 292 w związku z art. 285 § 1 i 2 k.c. w kontekście możliwości nabycia w drodze zasiedzenia – przed wejściem w życie przepisów art. 305¹-305⁴ k.c. – służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu.

W judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN

1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazał, że zastosowanie przepisów prawa, których naruszenie w jego ocenie ma skutkować oczywistą zasadnością skargi, było – w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe. W odniesieniu do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie zawarł w niej wyodrębnionego wywodu prawnego, który dałby podstawę do oceny jego twierdzenia o jej oczywistej zasadności. Ograniczył się do zakwestionowania oceny Sądu Okręgowego co do dobrej wiary poprzednika prawnego uczestnika postępowania (*petitum* skargi – s. 2), a w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odniósł się jedynie do kwestii potrzeby wykładni przepisów prawa, które mają wywoływać rozbieżności w orzecznictwie (s. 3-8 skargi).

Potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza z kolei sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia. Dla wykazania tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania konieczne jest powołanie rozbieżnych orzeczeń oraz wyjaśnienie zachodzących między nim rozbieżności w wykładni przepisów prawa (por. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Twierdzenia skarżącego nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c.

Po pierwsze, skarżący nie wskazał żadnych konkretnych wątpliwości, które miałyby wiązać się z wykładnią powołanych przez niego przepisów. Ograniczył się tylko do wskazania, że zachodzą rozbieżności w judykaturze Sądu Okręgowego

w P. a następnie do przytoczenia obszernych fragmentów jednego z orzeczeń tego Sądu.

Po drugie, Sąd Najwyższy wyjaśnił w swoim orzecznictwie, że w okresie przed uregulowaniem instytucji służebności przesyłu dopuszczalne było zasiedzenie przez przedsiębiorcę przesyłowego służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biuletyn SN 2008, nr 10, s. 8, uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2016 r., III CZP 77/16, OSNC 2017, nr 9, poz. 94).

Trzeba ponadto podnieść, że skarżący z jednej strony wskazuje na potrzebę wykładni przepisów prawnych, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko to jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż, jeżeli dany przepis budzi wątpliwości i jest rozbieżnie interpretowany przez sądy, to nie można twierdzić, że jego naruszenie jest oczywiste. Albo zastosowanie przepisu jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni jest skomplikowany, przez co powoduje poważne wątpliwości, prowadzące do rozbieżności ocen, a tym samym naruszenie prawa przez sąd nie jest oczywiste.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

